

Önkritika, dialogikusság, érzékenység

KÖNYVKRITIKA - LXVI. évfolyam, 11. szám, 2022. március 18.

Jean-Jacques Rousseau: Rousseau, Jean-Jacques bírása. Párbeszéd. Fordította Marsó Paula. Typotex Kiadó, Budapest, 2020, 352 oldal, 4500 Ft

A Rousseau nevű beszélő többszöri nekifutásban bontja ki véleményét, ebből kifolyólag a szöveg gyakran válik önismétlővé, amint a meggyőzési kísérletek során egyre több szempontot sorakoztat fel a J. J. körüli félreértések eloszlatása érdekében. Az újrakezdődő kísérletek során számos olyan filozófiai érveléssel találkozhatunk, amelyek önmagukban is figyelemre tarthatnak számot. Hogy csak egyetlen példát említsek: a *Második párbeszéd*ben olvashatunk egy rövid érzékenységelméleti okfejtést. Rousseau e helyütt elkülöníti a fizikai, szervi érzékenységet az aktív, morális érzékenységtől, az utóbbin belül pedig a pozitív érzékenységet a negatív érzékenységtől. A pozitív érzékenység a tiszta önszeretetből, a létfenntartás puszta viszonyaiból fakad, míg a negatív érzékenység az önzésre vezethető vissza, és a társadalmi kapcsolatok versengéssé fajult formáit hozza létre.